

Legemiddelhåndtering i skolen

Utdanningsdirektoratet har svart en på henvendelse fra Statsforvalteren i Innlandet som gjelder legemiddelhåndtering når skolen ønsker å oppbevare og dele ut medisinen.

TOLKNINGSUTTALELSE 23.09.2021

Gjelder

- Opplæringslova - § 5-1. Rett til spesialundervisning
- Opplæringslova - § 9 A-2. Retten til eit trygt og godt skolemiljø

Vi viser til deres e-post datert 19.08.2021. Bakgrunnen for henvendelsen er spørsmål fra en kommune i forbindelse med en konkret sak der foreldre/eleven vil at eleven skal oppbevare og innta medisin selv (Ritalin 5mg, én gang om dagen), men hvor skolen ønsker å oppbevare medisinen og dele den ut. Dere har ikke funnet noen bestemmelser i opplæringsloven med forskrifter som regulerer dette og at problemstillingen heller ikke er omtalt i rundskrivet om «Håndtering av legemidler i barnehage, skole og skolefritidsordning». Dere har ikke funnet en klar grense mellom hva foreldrene kan bestemme gjennom foreldreansvaret og hva kommunen kan kreve som følge av deres ansvar for retten og plikten til grunnskoleopplæring.

Dere ønsker vår vurdering av om skolen kan kreve å oppbevare og dele ut medisiner, når

foresatte/ elev ønsker at eleven skal håndtere dette selv. Dere spør også om en vurdering av om barnets alder eller hva slags legemiddel det er snakk om kan ha betydning.

Vårt svar:

Vi viser til rundskrivet om «Håndtering av legemidler i barnehage, skole og skolefritidsordning»¹ utgitt av Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Det går frem av rundskrivet at «[d]et er behandlende leges ansvar å tilråde legemiddelbehandling til barnet. Dersom legen vurderer at foreldrene er i stand til å håndtere legemidlene, vil foreldrene få resept og nødvendig informasjon om legemidlet. I slike tilfeller er det ikke nødvendig at helsepersonell bistår barnet med håndtering av legemidlet». Videre er «utgangspunktet [at] foreldrene eller andre foresatte som i kraft av foreldreansvaret må sørge for at barnet får legemidler på rett måte og til rett tid i tråd med behandlende leges rekvirering» og at «[f]oreldreansvaret begrenses av barnets med- og selvbestemmelsesrett, som øker med alderen».

I en del situasjoner vil imidlertid foreldrene ikke ha mulighet til å gi den hjelpen barnet trenger. Dersom barnet ikke har rett til nødvendig helsehjelp, er det ingen bestemmelser verken i barnehagelovgivningen, opplæringslovgivningen eller helselovgivningen som eksplisitt forankrer ansvaret for håndtering av legemidler den tiden barnet er i barnehage, skole eller skolefritidsordning. Som det går frem av rundskrivet er det «likevel innfortolket et ansvar i opplæringsloven for kommunen til å sørge for at barnet mottar hjelp til legemiddelhåndtering den tiden barnet oppholder seg i offentlig grunnskole og skolefritidsordning. Tilsvarende ansvar er innfortolket i privatskoleloven for styret ved private grunnskoler».

Etter vår vurdering, gjelder det imidlertid ingen motsvarende plikt å motta hjelp til legemiddelhåndtering den tiden barnet oppholder seg på skolen. I det tilfellet at foreldrene mener det ikke er behov for bistand i form av at skolen oppbevarer og deler ut medisin, er utgangspunktet at dette er en avgjørelse som ligger til foreldreansvaret (som begrenses av barnets med- og selvbestemmelsesrett, som øker med alderen).

Som det går frem av rundskrivet, bør det tilstrebes god kommunikasjon og samarbeid mellom skolen og foreldre/barn. Videre bør det utarbeides rutiner, i samarbeid med foreldrene og som må bygge på samtykke fra foreldrene eller andre foresatte.

Om foreldrene mener barnet deres ikke har behov for at skolen oppbevarer og deler ut

medisiner, kan det fortsatt være at barnet har behov for annen type bistand, f.eks. påminnelser om tidspunkt for når medisinen skal tas eller lignende.

Dersom det erfaringsmessig viser seg å være utfordringer tilknyttet barnets evne til å håndtere legemiddelet, er det viktig med god kommunikasjon mellom foreldrene/barnet og skolen for å hjelpe barnet med legemiddelhåndteringen. En god dialog vil også kunne danne grunnlaget for etablering av nye rutiner etter samtykke fra foreldrene.

Skolen har også ansvaret for at alle elever har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Dersom barnets håndtering av legemiddelet eller legemiddelts art påvirker tryggheten til andre elever, har skolen et ansvar for også å ivareta disse. Her må skolen gjøre en konkret vurdering i hvert tilfelle av hvordan de kan ivareta dette ansvaret opp mot hva foreldrene/barnet kan bestemme gjennom foreldreansvaret. Barnets alder og modenhet, type legemiddel mv. kan være relevante momenter i denne vurderingen. Dersom tryggheten til andre elever ivaretas ved at barnet får ytterligere veiledning/oppfølging i hvor og hvordan legemiddelet bør oppbevares, kan det være løsningen fremfor at legemiddelet oppbevares og deles ut av skolen. Skolen bør også se på om tryggheten til andre elever kan ivaretas gjennom informasjon eller andre tiltak. Det bør også sees hen til hvor viktig det er for barnet å ha legemiddelet lett tilgjengelig og til om et legemiddelet rent objektivt er en fare for andre elever. Vi viser til at de to sistnevnte er medisinsk faglige vurderinger. Vi viser til at det også her er viktig med god kommunikasjon og samarbeid med barn/foreldre, og viser forøvrig til rundskrivet om «Håndtering av legemidler i barnehage, skole og skolefritidsordning».

¹ Rundskriv I-5/2008 Håndtering av legemidler i barnehage, skole og skolefritidsordning

Vår referanse: 2021/9040